

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Červenec / 2020

<http://cernousy.cz>

<https://www.facebook.com/Obec-Černousy>

Občasník obce Černousy. Své připomínky a náměty na články adresujte na Obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.

Slovo Starosty

Dobrý den,

jak jste si mohli všimnout, opravu naší komunikace na Polní Domky máme za sebou. Dobrou zprávou je, že jsme byli úspěšní z žádostí o dotaci a od Libereckého kraje dostaneme na opravu dotaci 300.000,-Kč. Po opravě střechy na hasičské zbrojnici ve Vsi, pokračujeme v dalších pracích a to konkrétně na fasádě zbrojnice.

Po deseti letech od povodní se nám opět připomněla řeka Směná s tím, co dokážou způsobit vydatné srážky za krátkou dobu. Naštěstí se neopakoval rok 2010 a díky včasnému varování od starosty z Hejnic a Višňové, jsme měli čas se na vodu připravit.

Poděkování za pomoc a organizaci patří našim hasičům SDH Ves, hasičům z Krásné Studánky, kteří pomáhali přečerpávat vodu a vodním záchranářům, kteří nám vyčistili propustky a komunikace od naplavenin. Po domluvě s firmou LIDEZIN byl na lagunách, které zůstaly po velké vodě proveden postřik proti komárům.

Pro děti nastává čas prázdnin, pro dospělé dovolených, a tak přeji Všem hezké léto.

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V červenci slaví své narozeniny 31 našich občanů a občánek a v srpnu jich oslaví své narození 20.

Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v červenci** slaví paní a slečny: Alena Korábová, Eva Štrbáková, Bohumíra Coufalová, Olga Podstavková, Teřana Černohovzová, Vladislava Hrudková, Marie Kučerová, Miloslava Vnoučková, Lenka Kavická, Dana Vološíňová, Veronika Uzlová, Renáta Kadlčíková, Jana Roušarová, Martina Vološíňová, Sabina Husarová a Viktorie Školáková.

Pánové a chlapci: Josef Kokta, Ladislav Zikmund, Slavomír Tajbner, Roman Tůma, Martin Kunst, Milan Rusňák, Jan Grulo, František Podstavek, Jakub Beran, Josef Schernstein, Petr Sigl, Jan Klein, Vojtěch Maxa, Daniel Ferenc a Matěj Vrána.

V srpnu budou slavit dámy: Božena Davidková, Libuše Zaunarová, Jaroslava Vlková, Jolana Dančová, Alena Borysewiczová a Barbora Hloužková.

Pánové: Zdeněk Pešek, Václav Strnad, František Ivičič, Vitalij Černohovs, Mikuláš David, Martin Slípka, Miroslav Bouček, Marek Zikmund, Jaroslav Černohovs, Jan Sedláček, Patrik Miko, Patrik Grulo, Lukáš Davídek a Petr Štrauch.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat své nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Zubní ordinace Černousy

DOVOLENÁ

24.7. – 2.8.2020

Obecní zastupitelstvo

Veřejné zasedání zastupitelstva obce č. 2 / 2020 svolal starosta Miroslav Richter dne 24. června do zasedací místnosti OÚ. Zastupitelé se sešli v počtu osmi, jedna se omluvila.

Zastupitelstvo schválilo: rozpočtové opatření č. 2/2020, nabídku na zpracování plánu lesního hospodářství na další roky, pachtu pozemků, prodej pozemků, nabídku poskytování kominických služeb a mnoho dalšího. Neschválilo přidělení obecního bytu ve Vsi č.p. 27 ani jednomu ze čtyř zájemců.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>

Před zasedáním zastupitelstva také proběhlo jednání Finančního výboru a Kontrolního výboru. Zápis z jednání najdete rovněž na úředních deskách obce.

Kácení máje

Z důvodů pandemie koronaviru jsme byli nuceni zrušit plánované jarní akce, jako Hasičskou zábavu a Obecní klání. Proto, když v květnu vláda začala postupně uvolňovat opatření proti šíření koronaviru, začali jsme se těšit na naši oblíbenou jarní slavnost, kácení máje, které každoročně pořádají hasiči ve spolupráci s Obcí. Dočkali jsme se poslední květnovou sobotu, kdy se ve 14 hodin na hřišti v Boleslavi rozezněla hudba Oty Strnada, Ondra s Pétou se starali o dodržování pitného režimu a Pepa s Blankou zase o naše plné žaludky. Netrvalo dlouho, kdy za velkých ovací dorazil konvoj alegorických vozů z Černous, za doprovodu bubnu peruánského bubeníka. Parta rozesmátých lidí z Černous nám přivezla mimo všeobecného veselí také bábu s dědkem v podání Kačky a Lojzy. Ty se nenechali dlouho pobízet a po krátkém občerstvení se pustili do kácení májky, při kterém všechny velmi pobavili svoji pěkně připravenou humornou scénkou. Když se jim konečně podařilo májku skácet, došlo jako obvykle na její dražbu. Z té vyšel vítězně Petr Hora, který nabídl nejvíc a do hasičské kasy tak přispěl nemalou finanční částkou. Odměnou mu za to je pěkné smrkové bidlo s mnoha možnostmi jeho využití. Také samozřejmě nechyběla ani soutěž v házení sudem, kdy loňské vítězství obhájil Ondra Šíkola opět nejdelším hodem.

Děkujeme tímto všem, kdo se podíleli na organizaci této nádherné akce a připravili nám tak příjemné veselé odpoledne. Především děkujeme Martinu Richterovi za zajištění potřebného zázemí.

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Dva sousedi debatující u plotu na fotce z roku 1965 jsou pánové Josef Hanzl a Stanislav Briestenský. (Fotku nám zapůjčil Ing. Stanislav Briestenský – děkujeme!).

Do uzávěrky tohoto vydání nám bylo doručeno několik správných odpovědí z kterých byl vylosován výherce, a tím se stal **paní Vědunka Beranová**. **Blahopřejeme!** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu: Kdo jsou ty dvě krásné dámy na fotce z roku 1975 ?

Své odpovědi pošlete na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně** Petru Coufalovi.

Výherce, který bude vylosovaný ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové v Černousích.

Hospoda U Kaštanu

Cítát, že všechno zlé je k něčemu dobré se ukázal jako pravdivý i u nás v Černousích. V době pandemie, kdy Miranovi (Slavomíru Tajbnerovi) vládní opatření proti šíření koronaviru zavřely jeho hospodu a v podstatě mu stoply živnost, začal se nudit a rozhodl se, že alespoň vymaluje hospodu. Když se svěřil Pepovi Hanzlovi se svým nápadem, ten hned začal vymýšlet další a další úpravy, chytli se i ostatní kamarádi a byli hned ochotni přiložit ruku k dílu. To však samozřejmě musel schválit starosta, který rád souhlasil, vyšťoural z rozpočtu nějaké korunky a nakoupil vše potřebné. Partička kamarádů se tak dala do práce a z obyčejného malování byla docela slušná rekonstrukce. Vyšťukoval se lokál i kuchyň, udělal se kazetový strop a nové osvětlení, opravila se elektroinstalace, zabudovalo odsávání v kuchyni a obklady. Prostě když nás vláda pustila po více jak dvou měsících do hospody, nevěřili jsme vlastním očím. Na všechno se ale nedostalo, např. nový sporák, židle a jiné, to ale přislíbil starosta zakoupit z rozpočtu v příštím roce. Děkujeme Miranovi, panu starostovi, Pepovi a pracovitým kamarádům za to, že nám připravili příjemné posezení v naší oblíbené hospůdce. Poděkováním ať jim je i krásná básnička od Karla Ištoka ve které výstižně popsal celé dění kolem této neplánované rekonstrukce.

Coronavir prospěšný.

Povím Vám na hospodskýho Míru
jak vydělal na Coronaviru.
Ráno když se probudil
zjistil, že by se v ty hospodě unudil,
no a že už nebyl jako dělo
řekl si, že by to vymalovat chtělo.

A aby si to mohl dovolit
starosta mu to musí povolit,
starosta si to přihlíží
a s pracemi souhlasí.

Nejdřív chtěl jen malovat,
to by si ale nesměl Pepu zavolat.
Vymalovat to je hezký
ale na strop by to chtělo desky,
no a každá změna se vždy cení,
chce to i nové osvětlení.

Jen co dořekl tuto větu
svolal si hned celou četú.
Roman, prdelka, a elektrikář Standa,
to je dobrých pomocníků banda.

Vzít za práci to pro ně problém není,
jen když pivo pěkně pění.
Míra u vaření není líný
všem poctivě doplňuje tekutiny.

Pepa jednou při obědě,
do kuchyně kouká v sedě.
Ta kuchyně nesplňuje hygienu,
já bych zbouřil tuhle stěnu,
a druhý den na mou kutě,
Kuchyně je plná sítě.

Roman pilně odklízí tu sůť
a najednou se mu sevře hrud'.
V kuchyni je s prací amen,
já jsem tady našel pramen.
Naštěstí praskla jen trubka stará
a opravit se rychle dala.

V kuchyni byl zásah veliký,
dostala i nové kachlíky.
Ale toho nepořádku pro kristápána,
uklízet to musí Jana.
Chudák malá na tom dřela
od rána až do večera.
Míra jí pomohl vyčistit celé zařízení
a to se taky hodně cení.

Díky Vám za tu námahu a píli,
moc jste nás tím potěšili.
Už se těšíme na pivo, víno a jiné
lahůdky, až na ně budeme moci
přijít do Vámi zveleбенé hospůdky.

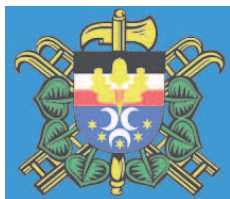
Karol Ištok

Co se nám nelíbí

Nelíbí se nám, když si děti (převážně z paneláku) hrají v prostorách prodejny smíšeného zboží a v prostorách odpočinkových laviček před prodejnou, vytahují z kontejnerů odpadky a rozhazují je po okolí, stává se, že i ničí inventář. Chápeme, že děti si chtějí hrát a nemají dostatečný smysl pro pořádek. Potom by ale měli jejich rodiče na ně dohlédnout a úklid po nich zajistit. Není možné, aby Obec několikrát týdně uklízela odpadky v okolí prodejny po dětech, kterých si jejich rodiče celý den nevšímají. Pokud toto bude nadále pokračovat budeme nuceni do těchto prostor umístit zákaz vstupu mimo otevírací dobu prodejny.

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Dobrý den vážení čtenáři, ohledně mimořádných událostí v naší obci: Zásah č. 4/20, dne 17.6.2020 v 1:16 hod byl operačním důstojníkem HZS-LK vyhlášen poplach - požár osobního automobilu ve Vsi na komunikaci za statkem Hlaváč, směr státní hranice. Jednalo se o dopravní nehodu OA kdy řidič nezvládl řízení, sjel mimo komunikaci a následně automobil skončil na střeše a zachvátili ho plameny (Jednalo se o vozidlo s polskou registrační značkou. Řidič z místa nehody utekl). Druhý poplach a několika denní maraton naší výjezdovce začal v noci z 19. na 20.6 kdy nás potrápila řeka Smědá. Rozlila se do rozlehlých luk a zaplavila komunikace do Boleslavi a do Vsi. Voda nás potrápila natolik ze k nám přijela se svou technikou na pomoc jednotka z Krásné Studánky a společnými silami jsme plnili pytle s pískem a odčerpávali vodu. Byly náročné čtyři dny ale zvládlo se to bez větších škod na majetku. Všem zúčastněným moc děkuji za jakoukoliv pomoc, bez vás by to nešlo! Mohli jste si všimnout pár změn na hasičské zbrojnici. Obec se o nás stará jak jen je to možné, takže se začalo pracovat a zbrojnice dostává nový kabát. Všichni se moc těšíme na finální úpravu. Pracuje se i na Hasičském voze, když postupně svépomocí čistíme, brousíme a bude se natírat vnitřek nádrže na vodu. Připomínám že všechny akce, činnost a zásahy můžete sledovat online na Facebookových stránkách. sdh Ves (obec Černousy).

Marek Zikmund, starosta SDH Ves

Myslivecký spolek Andělka – Ves

Vážený čtenáři, předkládám Vám krátkou informaci o činnosti našeho spolku: Během května jsme uskutečnili dvě brigády, kdy jsme opravili šest mysliveckých zařízení. Dále jsme postavili jednu kazatelnu a dva žebříky na odstřel černé zvěře. Od dubna jsme slovíli 15 kusů černé zvěře. V červnu jsme se sešli na členské schůzi. Také jsme zakoupili dvě štěňata Rakouského brakýře. Štěňata budou vycvičeni na barvu a dosled černé zvěře. O výcvik se postarají Zdeněk Štrbák a Jiří Horák.

„Lovu zdar“, Rudolf Štrbák, myslivecký hospodář

Bába bylinářka

Účinky rostliny:

- **nachlazení**, prochlazení
- **vypocení** se
- ničí **hnilobné bakterie**
- **zahlenění**
- otoky, zadržování vody v těle -

močopudný účinek

- **zácpa** - projímavý účinek
- **rýma** (inhalace)
- **zánět průdušek** (bronchitida)
- **křečové žíly** (obklady)
- neuritida a **nerugalgie**

trigeminu (trojklaného nervu)

- **výhřez meziobratlové ploténky** (diskopatie), hernie disku - zlepšuje vlastnosti meziobratlového disku
- ischias (různá postižení **sedacího nervu**)
- bolesti **hlavy**
- bolesti **obličeje**
- bolesti **zubů**
- bolesti **uší**

Kdyby lidé věděli, jaký je to požehnaný keřík, nikdo by nikdy neuřezal ani větvičku bezu, neboť každá jeho část má výborné léčebné uplatnění - kořen, list, květ i plod. Jak je bez dvakrát krásný, má i dva hlavní způsoby použití. Celé květní talíře sbírejte hned na počátku kvetení, když jsou prostřední květy ještě uzavřené. Květní drogu však můžete běžně koupit i v lékárně nebo v drogerii. Čaj z květu je prvotřídním lékem na všechny choroby z **prochlazení (nachlazení)**. Vyvolává **pocení**, **ničí hnilobné bakterie**, **čistí zahleněné průdušky**. Má i **močopudné účinky** a mírně **projímá**, čímž uvolňuje **zácpu**. Při vnějším použití je droga výbornou přísadou inhalačních směsí proti **rýmě a zánětu průdušek**, ale i proti **bolestem hlavy, obličeje, zubů a uší, osvědčila se též na obklady při křečových žilách**.

- **Usušené nebo převařené zralé bobulky černého bezu (tj. bezinky) nejsou jedovaté.** Pozorně je přeberte, zelené bobulky odstraňte, ponechte jen úplně černé a zdravé. Můžeme je sušit, vyrobit z nich zatepla sirup, běžným způsobem zavařit jako kompot či zalít vínem. Můžeme je jíst i syrové, ale jen ve zcela minimálním množství, protože **projímají**.
- Hlavní význam plodů bezu spočívá v tom, že **tiší bolesti nervového původu**. Pomáhají při zánětech nervů (**neuritidě a nerugalii**), například **trojklaného nervu, sedacího nervu (ischias) a při výhřezu meziobratlové ploténky páteře**. Při všech těchto bolestech doporučuji na utlumení třikrát denně šálek z bezových plodů, odvaru nebo sirupu, který můžeme ředit vodou. Pokud bolesti tišíte tabletkami, obvykle se nám potíže vrátí, ale po léčbě bezovými plody máme většinou od choroby pokoj.
- Dobrým doplňkem léčby je **masírování bolavých míst** olejovým extraktem z listů černého bezu.

Ivana Aronová

Něco z historie

V této části Vám přepisujeme články z nádherné publikace „Černousy ... Jak šel život v obci do roku 1940“, autorů pana Güntera Krause a Petra Krause, kterou nám darovali a je k nahlédnutí na OÚ.

Rybníkářství

V 15. století na Frýdlantsku nebylo rybníkářství pravděpodobně provozováno. Roku 1463 se ve smlouvách mezi Ulrichem a Mathiasem z Biebersteinu píše o „divokém rybaření“ a o „tekoucích vodách“.

Roku 1552 je na Frýdlantsku doložených 26 rybníků, v nichž bylo 231 kop kaprů (1 kopa = 60 kusů).

Černousy byly ve středověku rozděleny na dva a na přelomu 16. a 17. století dokonce na tři menší lenní statky. O zdejších rybnících se dozvídáme už z kupní smlouvy z 24. února 1584, kdy bratři Jan Jindřich a Jan Bernard z Gersdorfu prodali Bernardu Miltitzovi část svého statku s rytířským sídlem a příslušenstvím. Rybníky jsou v ní popsány takto: „Následující rybníky, hoření mlýnský rybník spolu se třemi rybníky, které leží nahoře, velký rybník při Smědě, rybníky Kraví, Schneidřuv a Sviní. Rybolov na Smědě napůl, jak se losem podělí“. V seznamu věcí, které prodávající ponechali na statku je i rybářská síť. Zmiňované rybníky byly na levém břehu Smědě u železničního

mostu.

V roce 1595 se bratři Gersdorfové rozdělili o statek, který jim zbyl po zmíněném prodeji roku 1584 a uzavřeli 1. dubna 1596 mezi sebou úmluvu, jež urovnala některé spory, které mezi sebou měli. V ní je zmínka o Mločím rybníku na dílu patřícím Janu Bernardovi, k němuž patřil i rybolov na přilehlém úseku Smědé a jedna sádka. O vybavení bratrova dílu není ani zmínka, ale i zde lze předpokládat nějaký rybník, případně právo rybolovu na Smědě.

Za vlády Albrechta z Valdštejna je rybníků už 39, z nich 31 je určených k chovu kaprů. Roční produkce těchto rybníků činila 1288 kop kaprů. O rybníky a jejich hráze je pečováno a chov ryb tak prosperuje. Po jeho smrti jejich stav rychle upadá a spousta z nich zarůstá nebo zaniká.

Další zmínka o rybníkářství v Černousích je z roku 1649 v popisu statku pro hejtmana Frýdlantského panství: „rybníků malých a velkých je sedm. Do nich může být nasazeno 28 kop ryb, jsou zchátralé, leží pusté s výjimkou Mlýnského rybníka, který je udržován“.

Lepší nebyla situace ani 15 let později, kdy roku 1664 koupil lenní statek hrabě Gallas a připojil ho k Frýdlantskému panství. Při této příležitosti byl pořízen nový popis, který dokazuje, že válečné škody v kraji přetrvávají. Jak na počtu obyvatel, tak na materiálním vybavení. Z odstavce o rybnících se píše: „Rybníků je celkem , jmenovitě Velký rybník na Smědě má něco ryb, ale ne plný počet. Mlýnský rybník má plnou obsádku, tři rybníky nad Mlýnským rybníkem, z nichž dva jsou vysušeny a porostlé travou, třetí má sice vodu, ale je bez ryb. Kraví, Schneidrův a Sviní rybník, jsou pusté.“

Počátkem 18. století bylo na Frýdlantsku 72 rybníků a jiných vodních ploch, ale již roku 1832 (tedy v první třetině století devatenáctého) jich bylo pouze 9. Rybníky se ve velkém přeměňovaly na louky nebo zemědělskou půdu. K chovu ryb tak sloužil v Černousích už jen rybník Dubový, Černý a *Kühnteich* (dnes Olšoveček). Krom těchto byly k chovu ryb využívány ještě menší rybníky u Poustky, Dolních Pertoltic, Frýdlantu, Krásného Lesa a Arnoltic.

Dubový rybník, Dubák – flora

Je se svojí rozlohou skoro 10 hektarů největším a nejstarším rybníkem na Frýdlantsku. Nachází se v katastru obce Višňová, ale černouští jej stejně pokládají za „svůj“. Historicky je jeho existence doložena již v 16. století, kdy je zmiňován jako „velký rybník při Smědě“. V polovině 17. století byl pustý, v r. 1664 jej opět již zarybněný získali frýdlantští Gallasové, tehdy pod jménem „Velký“. Rybník údajně vznikl vyhloubením a přehrazením slepého ramene řeky Smědé v místě soutoku řeky s dnes bezejmenným pravostranným přítokem.

Dubák byl po dlouhé době znovu napuštěn na přelomu 19. a 20. století. V jaké míře to mělo vliv na vegetaci rybníka není známo. Nicméně ve 30. letech 20. století je zde již otevřená vodní hladina. V jednotlivých pásích na vodě tak bylo možné spatřit leknín bělostný, rdest vzplývavý a rdesno obojživelné. V pásu za nimi pak skřípínek jezerní, předvoj rákosových oblastí. Rákos obecný se na Dubáku vyskytoval ve velice hojné míře. Stejně tak hrál významnou roli i orobínek úzkolistý. Ale i do nich pronikaly další druhy travin. Příkladem je ostřice, třtina nebo rozpuk jízlivý. Nejkrásnější části rybníka pokrývá bažina, která zarůstala mimo jiné ostřicí zobánkatou, přesličkou bahenní, vrbinou obecnou, bodlákem pcháčem bahenním, smldníkem bahenním, štirovníkem růžkatým. Na březích se začaly rozrůstat olše a vrby, a tvořily tak plynulý přechod z vodních rostlin k zalesněným stráním.

Podobný obrázek bylo možné vidět i v okolních tůních. Jejich břehy lemovaly velké plochy třapatky a křoviny tvořené olšemi, vrbami, kalinami a střemchami.

Ve dvou menších rybnících východně od Polních Domků byl na dně hojně rozrostlý vodní mor kanadský. Lakušník vodní a hvězdoš kalužní – dva druhy, které vytváří plovoucí i podvodní listy tvoří společně s rdesnem a rdestem plovoucí zelený pás. Chybějící rákos nahrazovaly skřípínek jezerní, zevar a husté porosty přesličky. Za nimi byly žabníky a sítiny.

Obrázky ze starých časů

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám otiskujeme obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám ji zapůjčíte k otisknutí.

Tentokrát drůbežárna v Černousích.

Byly zde tři drůbežárny, kde byl chov volně. Odchovávali se slepice od kuřátek. (Místo je vlevo od hlavní silnice ve směru od křižovatky U tanku. Zde stála drůbežárna a celé údolí bylo oploceno). Další drůbežárna stála nad dnešní bytovkou a v prostoru za dnešní bytovkou byla odchovna kuřat. Torzo stavby bylo dlouho znát.

UDÁLOST MĚSÍCE

Pozapomenutá místa Libereckého kraje / 2. díl

V červnovém čísle *Magazínu Libereckého kraje* jsme vám představili dvě turisticky méně známé, ale přesto oblíbené lokality Libereckého kraje. Jednalo se o Svojkov v Lužických horách a Holanské rybníky v Máchově kraji. Nyní vám přinášíme informace o dalších krásách našeho kraje. Vybrali jsme pro vás Měsíční údolí jako zástupce Českého ráje, Dračí vrch v Jizerských horách a Harrachovy kameny v Krkonoších.

Představitelem pozapomenutého místa Libereckého kraje v oblasti Českého ráje je bezesporu Měsíční údolí. Jedná se o pískovcový kaňon na západním svahu Kozákova tvořený dvěma sbíhajícími se pískovcovými skalními masivy. Kratší z nich je asi 200 m dlouhá Polední strana a delší asi 350 m dlouhá Půlnoční strana. Byly zde nalezeny stopy po pravěkém osídlení. Na severním okraji údolí se nachází Babí a Kudrnáčova pec, kde byly objeveny zbytky po opracování kamene pocházející už z období neolitu. Dominantou východní strany Měsíčního údolí je pískovcový

hřeben Hrádek zakončený Kozákovskou Drábovnou, což je uměle vylámaná světelníčka ve skále, která ve středověku sloužila jako hláska. Údolí se též nazývá Proskalí. Skály jsou tvořeny pevným cenomanským pískovcem, který láká především milovníky lezení, stejně jako na Suchých skalách.

text: Květa Šírová

foto: pozapomenutá místa Libereckého kraje — méně známým místem je také Raisova vyhlídka, odkud je krásný výhled na město Turnov
foto: Miroslav Chmela

Na kraji

10 let od povodní

V srpnu 2020 si připomeneme 10. výročí povodní, které zasáhly Liberecký kraj v roce 2010. Liberecký kraj ve spolupráci s obcí Bílý Kostel nad Nisou, Hasičským záchranným sborem LK a Sdružením hasičů – ČMS KSH LK pořádá v sobotu 8. srpna v Bílém Kostele nad Nisou vzpomínkovou akci. V rámci programu bude připomenut průběh povodně, její dopady do života obyvatel Libereckého kraje a budou předána vyznamenání za zásluhy v oblasti záchrany lidských životů. Připraven je také kulturní program.

Zničený most přes řeku Nisu v Bílém Kostele po srpnové povodni v roce 2010. Foto: archiv LK.

Doprava v kraji o prázdninách posílí

Letní sezóna turistických autobusových i železničních linek na území Libereckého kraje je zahájena. O prázdninách budou kromě stávajících víkendových spojů na vybraných linkách rozšířeny autobusové a vlakové spoje jezdící v pracovní dny. Veřejnou dopravou tak bude lépe dostupné například Zlaté návrší – nejvyšší bod v Libereckém kraji, kam jezdí autobusy. Po loňské úspěšné sezóně opět pojedou autobusová linka z Liberce a Turnova do Sobotky a na hrad Kost v tarifu IDOL a již tradiční letní vlak „Mácháč“ spojující napřímo Liberec a Doksy. Držitelům bezkontaktní čipové karty Opuscard se rozšíří nabídka výhodného cestování, protože od 1. července platí tarif IDOL i ve vlacích na trati z České Lípy do Úštěku v Ústeckém kraji. Novým oblíbeným spojením integrované dopravy Libereckého kraje se stala linka spojující Českolipsko a Lužické hory s Českým Švýcarskem. Cestovat s výhodným tarifem IDOL bude také možné až do Jetřichovic. Kompletní nabídku turistických linek najdete na webových stránkách organizátora dopravy www.iidol.cz. Informace jsou dostupné i v letáčích, které jsou k dispozici v turistických centrech.

Muzeum lehkého opevnění je v provozu

Expozice Muzea lehkého opevnění Na pomezí (Tesařov), které se nachází

pod rozhlednou Štěpánka, si návštěvníci mohou prohlédnout v červenci a srpnu od úterka do neděle v čase 9–18 hodin. Více informací o muzeu na www.bunkrynapomezí.cz.

Bunkr lehkého opevnění na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Foto: www.bunkrynapomezí.cz.

Letní kurzy módy

Střední škola oděvního designu Kateřinky – Liberec bude pořádát, pro své budoucí studenty, v posledním srpnovém týdnu Letní kurz odívání a módy. Žáci 8. a 9. tříd ZŠ budou mít možnost přímo poznat prostředí školy a hlavně náplň studia. Kurz bude organizován formou příměstského tábora v areálu školy. Přihlášky a program jsou k dispozici na www.skolakaterinky.cz.

O prázdninách na Zubačku

O prázdninách chystá Železniční společnost Tanvald akce na jediné české ozubnicové trati z Tanvaldu do Kořenova a Harrachova. Těšit se můžete na nostalgické jízdy s unikátními ozubnicovými

Motorový vůz M240.021, tzv. Singrovka, jezdí na ozubnicové trati při nostalgických jízdách. Foto: KŠ.

lokomotivami. Zvláštní vlaky po nejstrmější české trati bude dopravovat jedna ze dvou dochovaných unikátních motorových ozubnicových lokomotiv řady T426.0 přezdívaných „Rakušanka“. Ve zvláštních vlacích budou řazeny osobní vozy Balm z 60. let 20. století včetně historického motorového vozu „Singrovka“ a bufetového vozu Balm Bistro. Na některých akcích se ukáže parní lokomotiva přezdívaná „Kafemlejnek“ či další historická vozidla. Podrobný plán akcí sledujte na www.zubacka.cz. ←

K věci

Jaké místo v Libereckém kraji byste doporučili k vodním radovánkám?

Eva Burešová (SLK)

Jako starostka Doks doporučím Máchovo jezero. Kvalita vody se stále zlepšuje a přes 7 let je vhodná ke koupání, k dispozici jsou i nafukovací atrakce, půjčovny paddleboardů, windsurfů, šlapadel, lodiček či vyhlídkové plavby třeba i za západu slunce.

ANO 2011

Odpověď nedodána.

ZpLK

Odpověď nedodána.

Dan Ramzer (ODS)

Myslím si, že nejlepší místo k vodním radovánkám v roce 2020 na území Libereckého kraje bude Mumlavský vodopád v Harrachově.

Pavel Svoboda (ČSSD)

Milovníkům přírodního koupání nabízí Liberecký kraj řadu možností. K letnímu zchlazení doporučuji naše jablonecké moře, přehradu Mšeno, kde si lidé mohou i zaspotovat. Celoročně je hlavně pro rodiny s dětmi ideální Aquapark v libereckém Centru Babylon.

Radovan Vích (SPD-SPO)

Jako rodák z Liberce, který bydlí přímo u vodní nádrže Harcov, je odpověď jasná. Doporučuji ale i koupaliště v Novém Městě pod Smrkem, kde se dají spojit vodní radovánky s jízdami na kole po Jizerských horách.

Miloš Tita (KSČM)

Pokud mezi vodní radovánky počítáme i kanoistiku, doporučuji sjezd Ploučnice mezi Mimoní a Brennou, případně Žizňkovem. Krásná divočina na pár kilometrech, které se ovšem díky meandrům zdají nekonečné. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo.

Jakub Šeps

S novým vedoucím oddělení cestovního ruchu jsme si povídali už v minulém vydání magazínu Libereckého kraje. Nyní nám poskytne informace a tipy na výlety v Křišťálovém údolí.

Co je Křišťálové údolí a kde ho najdeme?

Tradice sklářství, bižuterie a šperkařství je rodinným stříbrem celého Libereckého kraje a je potřeba ho i nadále hýčkat a prezentovat tuzemské i zahraniční veřejnosti. Nikde na světě totiž neexistuje jiné místo, kde se přes 460 let zpracovává sklo. Proto se zrodilo Křišťálové údolí, které právě tyto tradiční obory jednotně propaguje a pochopitelně i podporuje. Největší koncentrace skláren a dalších subjektů je sice v oblastech Jablonecka a Novoborska, ale dotýká se i dalších regionů. S oblibou říkám, že Křišťálové údolí už není pouze jeden projekt, ale celý životní styl, protože zasahuje prakticky do všech oborů od školství až po cestovní ruch a je rozprostřeno prakticky po celém území našeho regionu. Takže v něm žijeme všichni.

Co na návštěvníky sklářských oblastí čeká? Co v nich najdou a co si mohou vyrobit?

Zajímavé je, že každá z oblastí je trochu jiná a díky svému historickému vývoji unikátní. Začnu třeba v Českém ráji, kde se zejména v oblasti Turnovska již po staletí brousí drahé kameny. Ostatně právě pouze zde se používá slovo kameňář pro osoby, pod jejichž rukama se z kamene stane skvost. Pokračuji například v oblasti Kamenického Šenova, která je známá výrobou křišťálových lustrů, jež se dostaly až na dvůr francouzského krále Ludvíka XV. V oblasti nejvyšších českých hor, Krkonoš, zase vznikají unikátní perličkové ozdoby, které zdobí nejenom vánoční stromčky. Sklářské hutě se

Křišťálovým údolím vinou od Harrachova až po Nový Bor. Zde například linky denně vyrobí desetitisíce kusů užitkového skla a nedaleko vznikají gigantické světelné objekty pro nejslavnější hotely, paláce i lodě. A to jsem ještě málem zapomněl na slavnou bižuterní tradici v Jablonci nad Nisou a skleněné figurky z Železného Brodu.

Zajímavé je, že ve velké většině se návštěvník dostane přímo do provozů a může se zkušeným mistrům dívat takřikajíc pod ruce. A v některých případech si samotnou práci vyzkoušet. A kdo by nechtěl být alespoň na chvíli v kůži skláře?

V minulém čísle jste se zmínil o Společné vstupence do Křišťálového údolí. Nyní budu prosím konkrétnější. Můžete vstupenku více představit. Jaké je její cena, pro koho je určena a do jakých provozů se díky ní mohou návštěvníci podívat?

Rád vstupenku představím, protože jde o opravdu parádní počín. Princip vstupenky je velice populární v zahraničí a už i v některých regionech České republiky. Spočívá v geniální jednoduchosti. Návštěvník či obyvatel kraje si na webové stránce ticket.crystalvalley.cz zakoupí vstupenku, obdrží ji v elektronické podobě a díky ní má volný přístup do více než dvaceti zapojených subjektů z řad sklářských a šperkařských dílen či muzeí. Uvidí výrobu

vánočních ozdob, podívá se do brusičských dílen, sklářských hutí nebo pozná jemnou šperkařskou práci. Pokud se ptáte na konkrétní místa, tak některá z nich mohu prozradit. Zapojena je například Sklárna a minipivovar Novosad a syn z Harrachova, Lasvit s novým skleněným domem v Novém Boru, muzea v Jablonci, Novém Boru a Železném Brodě, dále výrobce vánočních ozdob Rautis z Poniklé či třeba Skleněná bižuterie z Alšovic. A to rozhodně není všechno, z nabídky si vybere každý. Vstupenka bude platit od aktivace vždy sedm po sobě jdoucích dní a to pro období od 8. června do 15. září. Důležité je také zmínit cenu, ta se bude pohybovat u jednotlivce ve výši 250 korun nebo pro rodinu s až čtyřmi dětmi za 480 korun. Myslím, že jde o opravdu parádní nabídku, která osloví široké spektrum návštěvníků. Osobně si ji také budu kupovat.

Jaké akce se v průběhu prázdnin chystají v Křišťálovém údolí?

Kromě již zmíněné vstupenky se chystají i další zajímavé novinky. Například hned

o prvním červencovém dni se v jablonecké firmě GB Beads otevře nová Expozice českého sklářství a bižuterie. Dále doporučuji návštěvu taktéž jabloneckého Palace Plus, kde se ve dnech 4. až 7. července bude konat dílna inspirace s kurzy profesionálních bižuterních technik pro dospělé. A když jsme u Palace Plus, tak ani v letošním roce nebude chybět velmi oblíbená

Křehká krása. A to v tradičním termínu na začátku srpna. Nesmím zapomenout na Víkend křišťálového údolí, který měl při svém loňském prvním ročníku velký úspěch a letos se bude opakovat. Není to sice letní akce, uskuteční se na podzim, ale jde o unikátní otevření prakticky všech výrobních, muzejních a jiných prostor Křišťálového údolí.

Přeji příjemné léto plné poznávání toho našeho Křišťálového údolí! My všichni jsme jeho součástí!

Vstupenka do Křišťálového údolí.

autorka rozhovoru: Květa Šírová
foto: Rumcajs, alter ego nového vedoucího oddělení cestovního ruchu KÚ LK Jakuba Šepse při akci Jičín, město pohádek
foto: Jakub Podobský

1

KRAJEM

Harrachovy a Dračí kameny

Harrachovy kameny

Nacházejí se mezi masivem Kotle a Vrbatovým návrším nad okrajem Velké Kotelní jámy ve výšce 1421 m n. m. Jsou nejvýraznějšími žulovými skálami vnitřního hřebene Krkonoše a zároveň jejich 10. nejvyšším místem. Leží v I. zóně Krkonošského národního parku. Dominantní kameny připomínající suky, které vypadají jako na sebe naskládané žulové kvádry, jsou až pět metrů vysoké, proto jsou také viditelné ze značné vzdálenosti. Od Harrachových kamenů je krásný výhled na Kotel s Kotelní jámou, Jizerské hory, Pančavskou louku s prameny Labe, Violík a polskou boudu U Sněžných jam. Za dobré viditelnosti lze spatřit na polské straně Góry Sowie s vrcholem Wielka Sowa. Nejkrásnější je prý ale pohled na východ, kde se návštěvníkům otevře celá šíře Krkonošského masivu. Uvidí tak jako dlaně Šišák, Sněžku, Luční a Studniční horu, část Kozích hřbetů a úplně vpravo Černou horu. Velmi dobře je také vidět Zlaté návrší, kde je dodnes umístěna kamenná mohyla připomínající tragické úmrtí lyžařů Hanče a Vrbaty při mezinárodním lyžařském závodě v březnu roku 1913.

Cesta k Harrachovým kamenům vede ve směru od Špindlerova Mlýna, ze kterého je možné vyjet lanovkou na Medvědíu a poté jít po červeně značené turistické cestě k Vrbatově boudě. Od boudy se pak vydat po zeleně značené cestě až k cíli.

Dračí kameny

Leží na Dračím vrchu, který se tyčí v západní části Jizerských hor v lese nad Kateřinkami, cca dva a půl kilometru jižně od obce Fojtka. V nadmořské výšce 676 m n. m. je skalní vyhlídka, kterou zpřístupnil německý horský spolek již v roce 1902. Skalka skýtá krásný téměř kruhový výhled na Jizerské hory a podhůří, je do ní vytesáno 70 schodů a je osazena zábradlím. Dračí vrch je stejně jako mnoho míst v Jizerských horách opředen pověstí, podle které se zde usadil drak. Jednou za rok, vždy na svátek čarodějnic, drak sežral svobodnou dívku. Tu si vybíral dle lístečků se jmény dívek žijících v okolí vrchu, které jednou za rok dívky musely dát do obětní mísy na vrcholu skály. Drak lístky rozfoukal a na dně mísy zůstal vždy jeden lístek jakoby připevněný kouzelnou silou. Jednou padla volba na dívku z hájenky, která marně čekala na návrat svého ženicha z daleké cesty. Když stoupala ke Dračímu vrchu, její ženich se konečně vrátil, předběhl ji a draka šípem skolil.

Kolem Dračího vrchu vede naučná stezka Fojtecké tisy. Prochází přírodní památkou Pod Dračím vrchem, kde roste velké množství tisů, které se zde přirozeně rozmnožují. Stezka je dlouhá několik set metrů a je na ní umístěno pět informačních zastavení. Je určena pouze pro pěší turisty, není fyzicky náročná, a proto je vhodná i pro rodiny s dětmi. ➔

autorka textu: Květa Šírová

- 1 Harrachovy kameny. Foto: převzato z www.kudyznudy.cz.
- 2 Pohled z Harrachových kamenů na Kotel. Foto: Valerian Spusta.
- 3 Zimní Harrachovy kameny. Foto: Marcel Binder.
- 4 Skalní vyhlídka na Dračím vrchu v Jizerských horách. Foto: Miroslav Chmela.
- 5 Hajní kostelík. Foto: Miroslav Chmela.

2

3

4

5

Kraj. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11x ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Dvojčíslo 7-8/2020 vyšlo 1. července 2020, uzávěrka byla 12. června 2020.

magazin.kraj-lbc.cz

www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj